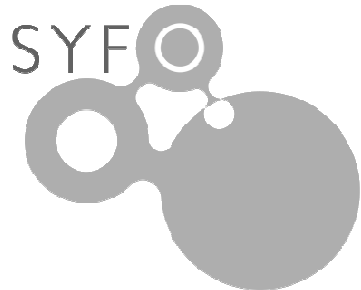


Yhteismitta – sosiaalisen tilinpidon ja investoinnin yhteisötuoton (SROI) parhaat puolet

Miten arvioida kustannusvaikutuksia?

24.11.2010

JÄRVI-Arviointifoorumi, Helsinki



Jaana Merenmies

Syfo Oy, yhteiskunnallinen yritys

Sosiaalinen tilinpito



Sosiaalinen tilinpito

- tavoitteiden asettamiseen ja tulosten osoittamiseen perustuva menetelmä, jossa
 - suunnitellaan tekojen vaikutuksia
 - todistetaan vaikutuksia osoittimilla
 - tehdään johdonmukainen dokumentaatio
 - tarkistutetaan tulokset
 - julkaistaan tulokset

Sosiaalisen tilinpidon tunnusmerkit

Järjestelmällisyys

Säännöllisyys

Tasapaino

Läpinäkyvyys

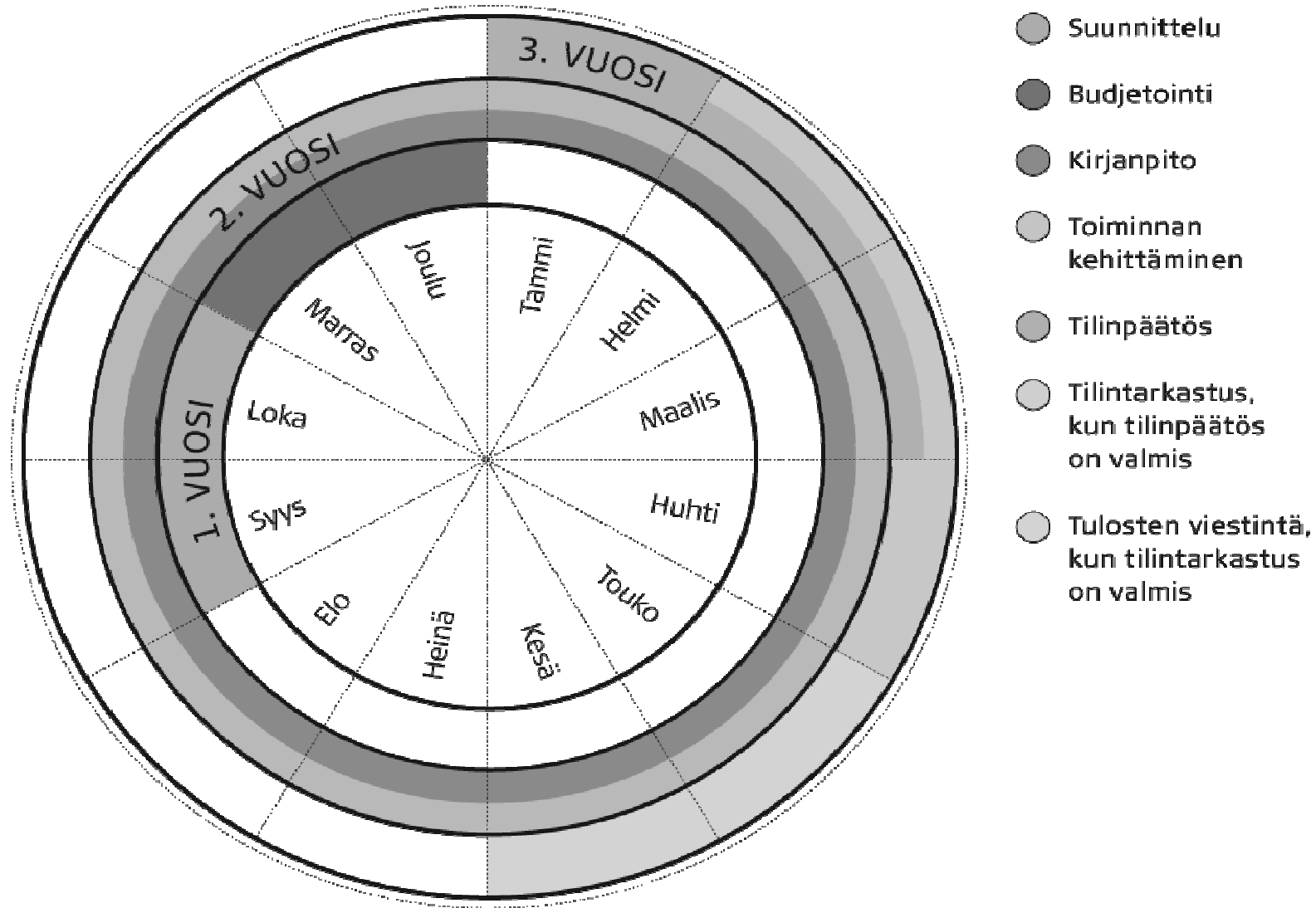
Uskottavuus

Vertailtavuus

Saatavuus

Oppiminen

Sosiaalisen tilinpidon vuosikello



Sosiaalinen budjetti

Budjetti		Kirjanpidon suunnitelma		
Tililuokka 1				
Tavoite 1	Indikaattori 1	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
	Indikaattori 2	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
	Indikaattori 3	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
Tavoite 2				
Tavoite 2	Indikaattori 1	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
	Indikaattori 2	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
Tililuokka 2				
Tavoite 1	Indikaattori 1	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
	Indikaattori 2	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta
	Indikaattori 3	Mittausväline	Vastuhenkilö	Ajankohta

Kontti -Case

TILILUOKAT, Kausi 1.1.-31.12.2008
Tililuokka 100 00: Auttamisen kanava
Tililuokka 200 00: Mahdollisuuksien työpaikka
Tililuokka 300 00: Lisäarvon tuottaja yhteiskunnalle
Tililuokka 400 00: Hyvä ja luottamuksellinen sidosryhmäyhteistyö
Tililuokka 500 00: Hyvä työnantaja ja työyhteisö

Tilinpäätöksessä

Tililuokka 100 00: Auttamisen kanava		
Tavoite	Indikaattori	Tulos
101 00: Vapaaehtoisesti lahjoitettu tavara tai siitä saatu tuotto on hyödyksi kansallisesti ja kansainvälisesti	101 01: Varoja on kerätty katastrofirahastoon 250 000€	396 577€
	101 02: SPR:n piirille tuotettu summa euroina on 50 000€ per piiri	Tulos esitetty piirikohtaisina lukuina sekä yhteensä 793 153 €
	101 03: Hyvä esimerkki Kontin tuoton merkityksestä piirin toiminnalle: lahjoitettu rahamäärä on piirin toiminnalle merkittävä	Hämeen piirin toiminnanjohtajan kirjoitus
	101 04: Kansainväliseen apuun ohjattu tavaramäärä ylittää 100 000 kiloa.	114 504 kg
	101 05: Hyvä esimerkki siitä, miten kansainvälisen apuun ohjattu tavara on ollut hyödyksi	Kuvaus

Sosiaalinen tilinpito - arviointia

- ”perinteinen” menetelmä, osajia olemassa
- menetelmänä alkanut vakiintua
- varsinainen standardointi vaikutusten osoittamisesta puuttuu
 - ei vertailukelpoisia tuloksia
- vaikutusten arvottaminen puuttuu
- työvälineinä excel / word

SROI

- Investoinnin yhteisötuotto (Social return on investment)
- Isossa–Britanniassa ja USAssa kehitetty menetelmä
- pyrkii arvottamaan panostukset ja yhteiskunnalliset vaikutukset rahassa
- standardiksi pyrkivä menetelmä

Englantilainen SROI pähkinäkuoressa

- kartoitetaan tutkittavan toiminnan kaikki sidosryhmät
- mitataan panostus eli tavoitteen saavuttamiseksi uhrattu taloudellisten resurssien määrä (investointi)
- tutkitaan sidosryhmäkohtaisesti, mitä taloudellisesti mitattavia muutoksia on tapahtunut
- perustellaan oma vaikutus muutostarinalla
- arvotetaan muutokset rahaksi
- poistetaan muiden toimijoiden osuus muutokseen ja muut vaikutusta vähentävät tekijät = tutkittavan toiminnan aikaansaama vaikutus
- lasketaan vaikutukset yhteen
- lasketaan SROI-suhdeluku: vaikutukset / investointi

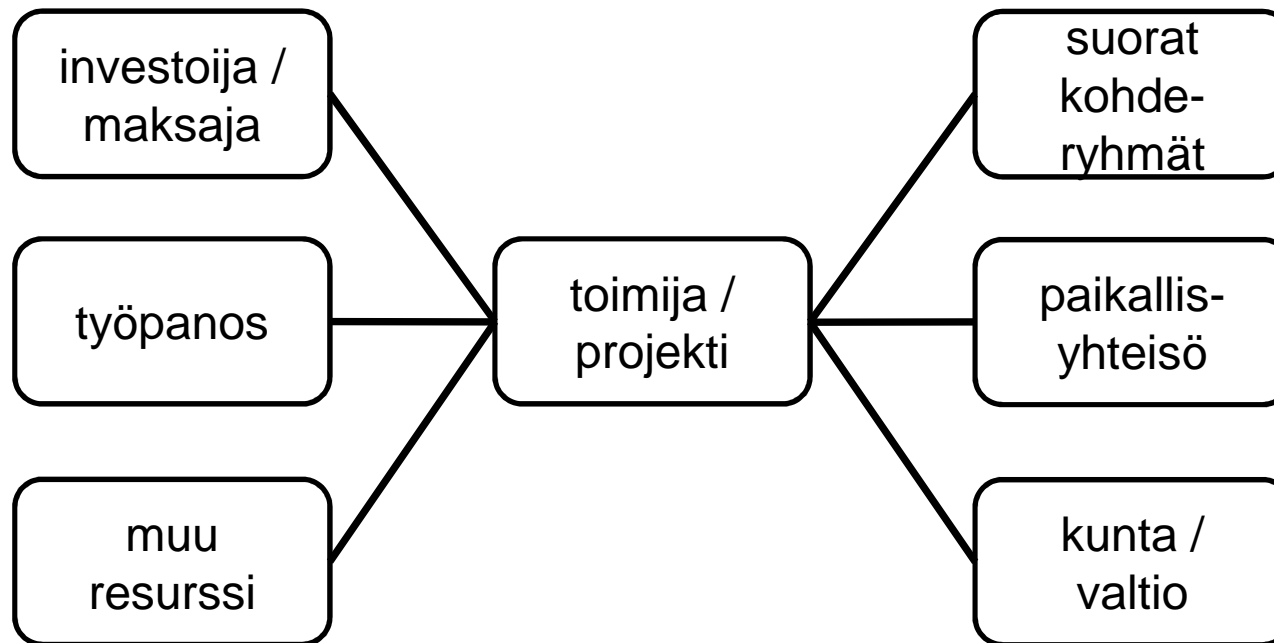
SROI - seitsemän periaatetta

- ota sidosryhmät mukaan
- ymmärrä mikä on muuttunut
- arvioi merkittäviä muutoksia
- arvioi vain näkyviä vaikutuksia
- älä liioittele vaikutuksia
- ole avoin ja rehellinen
- tarkistuta tulokset

Panostus

- määritetään **panostus** eli tavoitteen saavuttamiseksi käytetty resurssien määrä (investointi)
- voi olla rahaa, rahaksi arvoitettavaa tai muuta (esim. tilan tarjoaminen, vapaaehtoistyö)

Sidosryhmäajattelu



panos → prosessi → tulos

SROI arvioi pääosin panoksia ja tuloksia, prosessi kiinnostaa tuloksia selittävänä "tarinana"

Sosiaalinen tilinpito arvioi myös itse prosessia, esimerkiksi työtyytyväisyyttä – Yhteismitta yhdistää nämä näkökulmat

Muutostarina

- SROIn ydinasioita (theory of change)
- Miten organisaation tavoitteisiin pyritään?
- Miten tavoiteltu muutos seuraa juuri organisaation toiminnasta ja millä perusteella?

Arvottaminen

- muutoksille haetaan taloudellinen arvo arvomenetelmän avulla
- ”helppoja”
 - suorat tuotot
 - suorat säästöt
- ”vaikeita” – tuotot, joilla ei ole markkina-arvoa

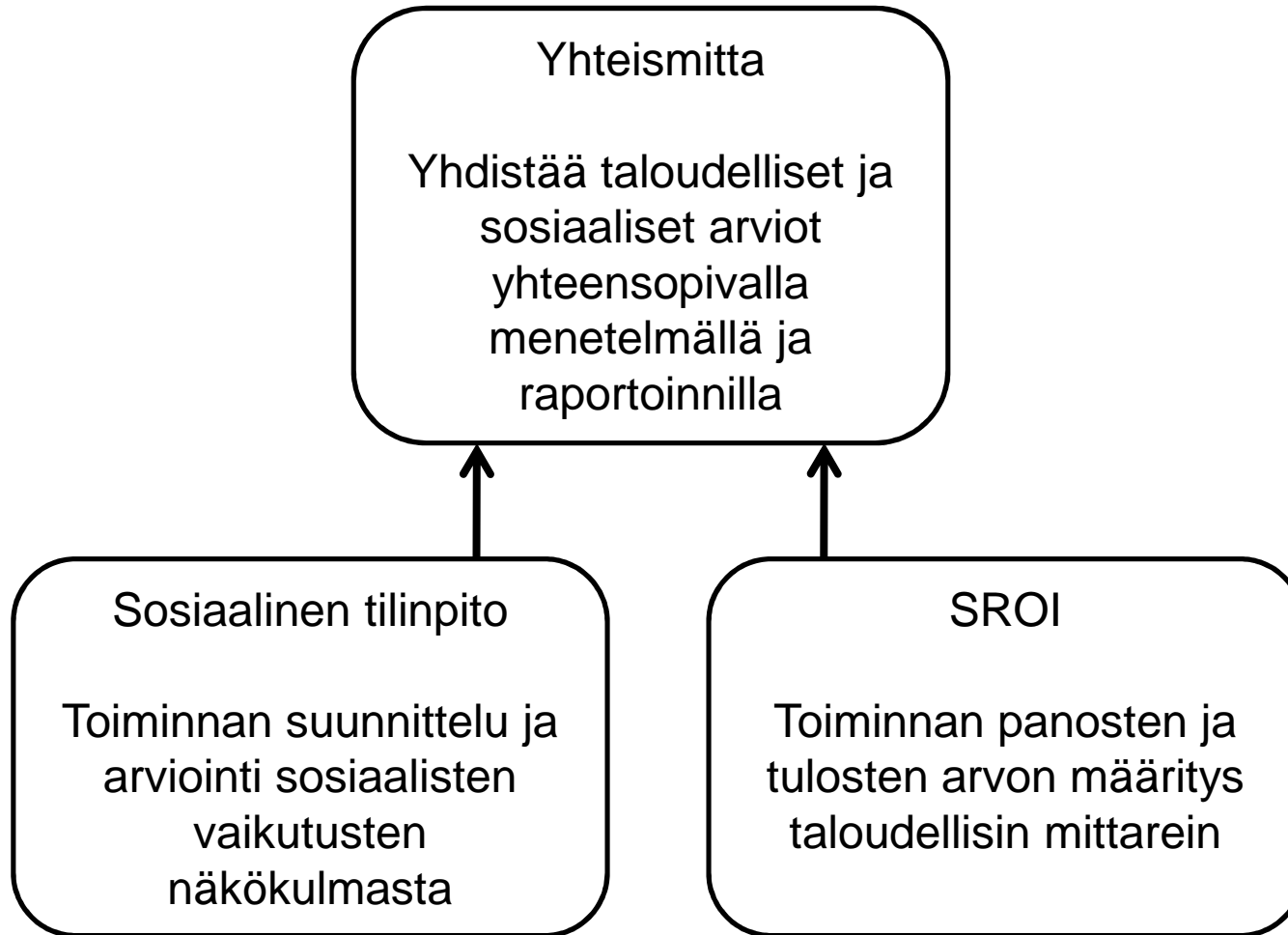
Arvionvaraisten tuottojen määrittelystä

- vaihtoehtoiskustannukset
- matkustus kustannukset
- arvopeli
- maksuhalukkuusteoria

Yksinkertaistettu SROI-laskelma

SROI Network							
Sidosryhmät	Panokset		Teot	Muutokset		Vähennykset %	Vaikutus
Kuka muuttuu? Mitkä ovat tavoitteet	Mitä panostetaan	Panosten arvo €	Mitä tehdään	Mikä muuttui ja miten?	Muutoksen arvo €	yleinen kehitys muut toimijat korvatut toiminnot	muutos - vähennykset
						0 %	
						0 %	
						0 %	
						0 %	
						0 %	
Yhteensä		£0,00					£0,00

Yhteismitta



Yhteismitta tavoitteet

- sosiaalisen tilinpidon ja SROI-laskennan menetelmien ja toimintatapojen yhdistäminen
- vertailukelpoisten kriteerien kehittäminen sekä rahapohjaisesti (SROI) että muilla arviointimenetelmillä (sosiaalinen tilinpito) tehtävään arviointiin
- helppokäyttöisen ja kohtuuhintaisen palvelukonseptin rakentaminen (valistus, koulutus, verkkopalvelu, konsultointi)

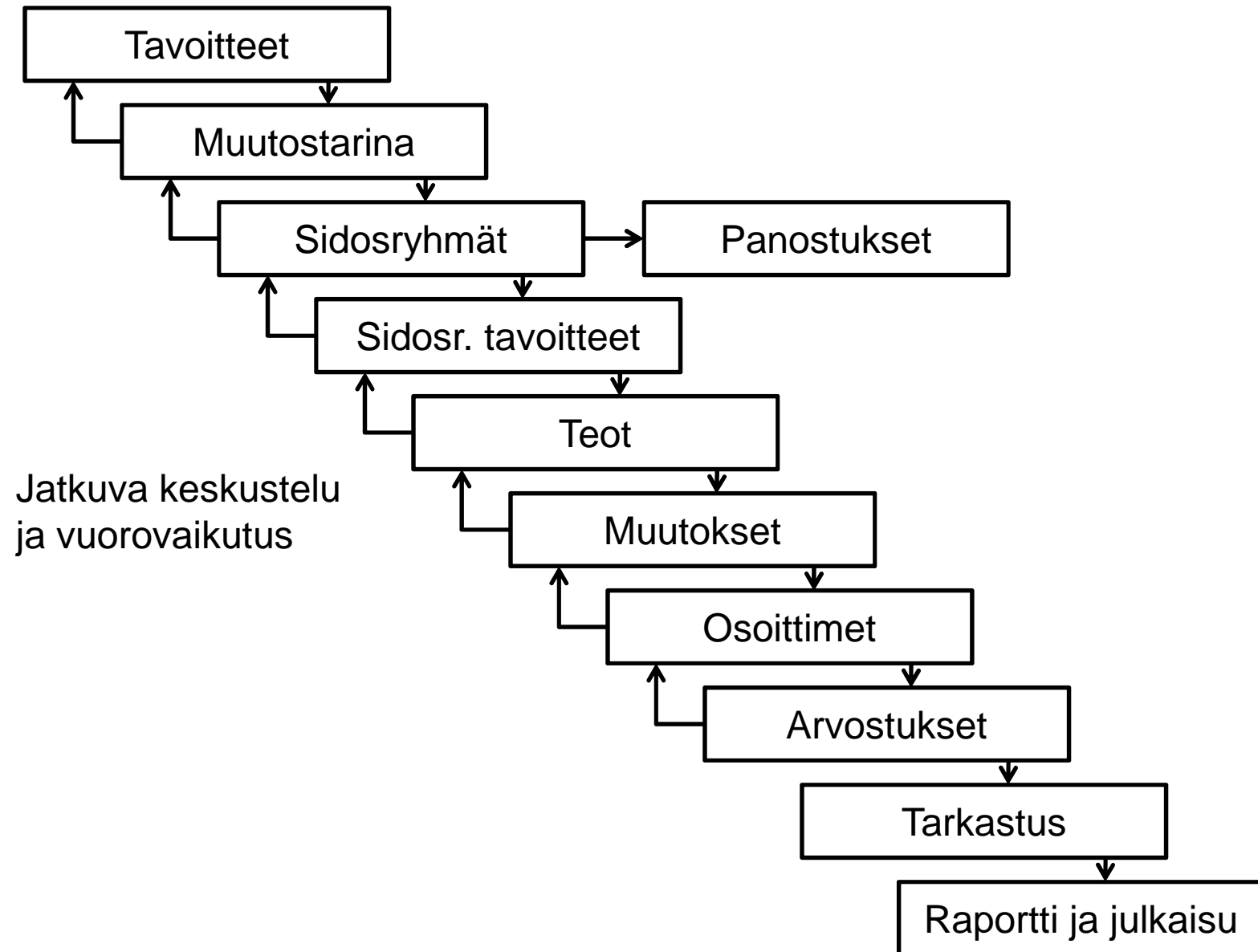
Yhteismitta pähkinänkuoressa

- kartoitetaan mitattavan toiminnan kaikki sidosryhmät
- mitataan panostus eli tavoitteen saavuttamiseksi uhrattu taloudellisten resurssien määrä
- tutkitaan sidosryhmäkohtaisesti, mitä muutoksia on tapahtunut
- perustellaan muutosten syntymisen mekanismit
- osoitetaan muutokset tapahtuneiksi
- arvotetaan muutokset niiltä osin kuin se on järkevää
- tarkistutetaan tulokset
- tehdään raportti
- julkaistaan tulokset

Tekemisen tavasta

- toimintatapa perustuu keskusteluun ja oppimiseen, asioihin palaamiseen ja uudelleenharkintaan
- käytetään tehokkaita kommunikoinnin tapoja unohtamatta henkilökohtaisen kontaktin tärkeyttä
- tavoitteet määräävät logiikan

Yhteismitta - prosessi



Yhteismitta raportointi

- mitä toimintaa tarkastellaan, millä aikavälillä?
- ketkä panostavat, ketkä hyötyvät (sidosryhmät)?
- minkä arvoisia ovat panostukset?
- mitä on tehty?
- mikä muutoksia on saatu aikaan?
- millä perustelemme, että tekemme johtavat muutoksiin?
- mikä osoittaa muutosten tapahtuneen?
- mikä on muutosten arvo?
- mitkä muut asiat ovat vaikuttaneet?
- mikä on investoinnin kokonaishyöty?
- kuka tarkasti raportin ja miten?
- mitä tästä opimme?

Yhteismitta www-palvelu 02/2011

- organisointi, päätöksenteko
- tilikauden vaiheiden suunnittelu ja valvonta
- ulkopuolisen konsultin antama ohjaus
- kumuloituva esimerkkipankki, malli-osoittimet
- kumuloituva kokemuspankki, best-practices-esittelyt
- keskustelumahdollisuudet
- sidosryhmät, tavoitteet, muutokset ja osoittimet
- arvottaminen – joukko valmiita laskentakaavoja ja mahdollisuus räätälöidä omia
- kirjanpitoaineiston ja tositteiden keruu ja tallennus
- ulkopuolinen tarkastus
- julkaiseminen
- omien tulosten vertailu muihin/omaan kehitykseen

Kiitos!

Jaana Merenmies, toimitusjohtaja

syfo@syfo.fi

www.syfo.fi

Syfo Oy, yhteiskunnallinen yritys

Hietalahdenranta 13, 00180 Helsinki

Y-tunnus 2117767-3